

Hem>Domstolsförfaranden>Brottmål>Rättsligt samarbete>Europelsk arresteringsorder

Eurooppalainen pidätysmääräys

Eurooppalainen pidätysmääräys on yksinkertaistettu oikeudellinen menettely, jonka avulla etsitty henkilö voidaan luovuttaa EU:n jäsenmaasta toiseen syytetoimien tai vapaudenmenetyksen käsitteävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen toteuttamista varten. Minkä tahansa EU-maan oikeusviranomaisen antama pidätysmääräys on pätevä kaikkialla EU:n alueella. Eurooppalainen pidätysmääräys otettiin käyttöön 1 päivänä tammikuuta 2004. Sillä korvattiin rikoksen johdosta tapahtuvaa luovuttamista koskevat pitkäaikaiset menettelyt, joita siihen asti sovellettiin EU-maiden kesken.

Näin se toimii

Yhden EU-maan oikeusviranomaiset pyytävät, että **tiety henkilö pidätetään** toisessa maassa ja **luovutetaan pyynnön esittäneeseen maahan syytetoimien** tai vapaudenmenetyksen käsitteävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen toteuttamista varten. Menettely perustuu oikeudellisten päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaatteeseen. Se on käytössä kaikissa EU-maissa.

Menettely edellyttää oikeusviranomaisten välisiä suoria yhteyksiä.

Soveltaessaan eurooppalaista pidätysmääräystä viranomaisten on kunnioitettava **epäiltyjen tai syytettyjen prosessuaalisia oikeuksia**, kuten oikeutta saada tietoja, käyttää avustajaa ja tulkkia ja saada oikeusapua pidätysmaan lainsäädännön mukaisesti.

Miten menettely poikkeaa perinteisestä luovutusmenettelystä?

Tiukat määräajat

Pidätysmaan on tehtävä lopullinen päätös eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta 60 päivän kuluessa henkilön pidättämisestä.

Jos henkilö suostuu luovuttamiseen, luovutuksesta on päätettävä kymmenen päivän kuluessa.

Etsitty henkilö luovutetaan mahdollisimman pian asianomaisten viranomaisten sopimana ajankohtana ja viimeistään kymmenen päivän kuluttua siitä, kun lopullinen päätös eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta on tehty.

Kaksoisrangaistavuuden tarkistaminen – 32 rikosluokkaa ei enää vaadita.

Kolmannessa maassa ei tarkisteta, onko teko rikos. Ainoa vaatimus on, että pyyntö on esitetty sellaisen *teon perusteella, josta voidaan määrätä pidätysmääräyksen antavassa maassa vähintään kolmen vuoden enimmäisvankeusrangaistus*.

Muiden rikosten osallaluovuttamisen edellytykseksi voidaan asettaa se, että teko on täytäntöönpanomaan lainsäädännön mukaan rikos.

Ei poliittista harkintaa

Oikeusviranomaiset tekevät päätökset itsenäisesti, ilman että asiassa käytetään poliittista harkintaa.

Omienkansalaisten luovuttaminen

EU-maat eivät enää voi kieltäytyä luovuttamasta omia kansalaisiaan, elleivät ne päättää ottaa huolehtiakseen asiaa koskevista syytetoimista tai etsityn henkilön vankeusrangaistuksen täytäntöönpanosta.

Takeet

Pidätysmaa voi vaatia takeita siitä, että

A. tietyn ajan kuluttua henkilöllä on **oikeus pyytää uudelleentarkastelua**, jos määrätty rangaistus on **elinkautinen rangaistus**. b. etsitty henkilö voi suorittaa minkä tahansa tästä johtuvan vankeusrangaistuksen täytäntöönpanomaassa, jos hän on kyseisen maan kansalainen tai asuu siellä vakinaisesti.

Rajoitetut kieltäytymisperusteet

Maa voi kieltäytyä luovuttamasta pyydettyä henkilöä vain jos jokin pakollisista tai valinnaisista perusteista täyttyy:

Pakolliset kieltäytymisperusteet

Henkilö on jo **tuomittu samasta rikoksesta** (*ne bis in idem*)

Kyseessä on alaikäinen (henkilö ei ole vielä ikänsä takia rikosoikeudellisesti vastuunalainen pidätysmaassa)

Armahdus (pidätysmaa olisi voinut nostaa syytteen ja rikoksesta on annettu yleinen armahdus kyseisessä maassa).

Valinnaiset kieltäytymisperusteet, esimerkiksi

kaksoisrangaistavuuden puuttuminen muiden kuin eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä annetun puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdassa lueteltujen 32 rikoslajin osalta

alueellinen toimivalta

pidätysmaassa on vireillä kyseistä henkilöä koskeva rikosoikeudellinen menettely

vanhentumisajat ym.

Käsikirja eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisesta ja täytäntöönpanosta

Euroopan komissio on julkaissut **Käsikirjan eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisesta ja täytäntöönpanosta** [PDF](#) (2002 Kb) [en](#) helpottaakseen pidätysmääräystä käyttävien oikeusviranomaisten työtä. Käsikirjassa annetaan yksityiskohtaiset ohjeet eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamista ja täytäntöönpanoa varten. Lisäksi siinä esitetään eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä annetun puitepäätöksen eri säännösten tulkintaa koskeva Euroopan unionin tuomioistuimen keskeinen oikeuskäytäntö.

Käsikirja on saatavana kaikilla EU:n virallisilla kielillä: BG [PDF](#) (2700 Kb) [bg](#), CS [PDF](#) (1854 Kb) [cs](#), DA [PDF](#) (1766 Kb) [de](#) [da](#) DE [PDF](#) (1659 Kb) [et](#), ET [PDF](#) (1783 Kb) [el](#), EL [PDF](#) (2439 Kb) [es](#), ES [PDF](#) (1649 Kb) [fr](#), FR [PDF](#) (1892 Kb) [it](#), HR [PDF](#) (1789 Kb) [lv](#) [hr](#) IT [PDF](#) (2141 Kb) [it](#), LV [PDF](#) (2158 Kb) [hu](#), HU [PDF](#) (1908 Kb) [mt](#), MT [PDF](#) (2560 Kb) [nl](#), NL [fileDownload.do?id=7dc7c305-8385-4c4c-b053-4ad0e23c5b6e](#) [PDF](#) (2047 Kb) [pt](#), PL [PDF](#) (2141 Kb) [ro](#), LT [PDF](#) (1865 Kb) [sl](#), MT [PDF](#) (2560 Kb) [sk](#), NL [PDF](#) (2047 Kb) [fi](#), ([PDF](#) 220) [sv](#)

Tilastotietoa eurooppalaisen pidätysmääräyksen käytöstä

Vuonna 2017 etsityt henkilöt luovutettiin

Heidän suostumuksellaan keskimäärin **15 päivässä**

Vastoin heidän suostumustaan keskimäärin **40 päivässä**.

Vuonna 2018 etsityt henkilöt luovutettiin keskimäärin:

Suostumuksella — **16,4 päivässä**

Ilman suostumusta — **45 päivässä**.

Vastaukset eurooppalaista pidätysmääräystä koskevaan kyselyyn: 2014 2015 2016 2017 2018

Tietoja ei ole saatu kaikista maista, annettujen eurooppalaisten pidätysmääräysten tiedot ovat kuitenkin täydelliset vuosilta 2015, 2016 ja 2017.

Eurooppalaiset pidätysmääräykset	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Annettu	6.894	6.889	10.883	14.910	15.827	13.891	9.784	10.665	13.142	14.948	16.144	16.636	17.491	17.471
Toteutettu	836	1.223	2.221	3.078	4.431	4.293	3.153	3.652	3.467	5.535	5.304	5.812	6.317	6.976

EU:n oikeusalan ohjelmasta rahoitetut hankkeet

[InAbsentieAW](#) —tutkimushanke on vertaileva oikeudellinen selvitys, jossa tarkastellaan eurooppalaisia pidätysmääräyksiä henkilöistä, jotka on tuomittu *poissaolevina (poissaolotuomio)*. Käytäntö on osoittanut, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamiseen ja täytäntöönpanoon liittyy tällaisissa tapauksissa usein ongelmia. Selvityksen tarkoituksena oli analysoida ongelmien syitä ja muotoilla yhteisiä sääntöjä eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamiseen tällaisissa tilanteissa, jotta täytäntöönpano tapahtuisi sujuvasti ja oikeudenmukaisesti. Selvitys perustui Alankomaissa, Belgiassa, Irlannissa, Puolassa, Romaniassa ja Unkarissa tehtyihin tapaustutkimuksiin.

Linkit

[Puitepäätös eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä](#)

[Kertomus eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä tehdyn neuvoston puitepäätöksen täytäntöönpanosta](#)

Päivitetty viimeksi: 08/04/2021

Tämän on konekäännös sivun sisällöstä. Sivun ylläpitäjä ei ole vastuussa eikä vahingonkorvausvelvollinen konekäännöksen laadusta.